

Handlingsplan forskning 2018-2020 er en oppfølging av [Forskningsstrategi 2016-2020](#) for Oslo universitetssykehus HF (OUS) og [Handlingsplan forskning 2016-2017](#). [Måloppnåelse og tiltaksgjennomføring](#) fra forrige planperiode er evaluert, som en del av prosessen med ny handlingsplan. Tiltak av særlig stor viktighet, men med lav gjennomføringsgrad i forrige periode, er videreført i denne planen. I tillegg kommer nye tiltak som er gitt særskilt prioritet. De øvrige tiltak fra forrige planperiode anses enten som a) tilstrekkelig implementert og nevnes ikke spesifikt, b) mindre aktuelle og videreføres ikke i den overordnede planen, c) av særskilt interesse for færre klinikker og må vurderes konkretisert i [klinikkenes handlingsplaner](#).

Andre plandokumenter og delstrategier med stor betydning for forskning er eksempelvis [Innovasjonsstrategi](#), [Utdanningsstrategi](#) (revideres i 2018) og årlig reviderte områdeplaner for IKT og for medisinskteknisk utstyr. Videre er det gjort behovsvurderinger på lang sikt i [OUS' Utviklingsplan 2035](#), herunder for forskning.

Punktene 1-5 i det følgende, er de strategiske hovedmål i Forskningsstrategi 2016-2020, operasjonalisert ved tiltak:

1. Skape flere fremragende forskningsmiljøer, basert på kvalitet og faglig bredde

Hovedtiltak 2018-2020:	Hovedansvar
<p>1.1 Ressurser og prioritering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klinikkerne skal skjerme sine interne totale ressurser til forskning, herunder planlegge tidsbruk til forskning. Det skal tilstrebes økt ekstern finansiering. Klinikkerne bør over tid prioritere aktivt mellom sine forskningsmiljøer. - Klinikkerne skal bruke sine ressurser strategisk for å legge til rette for økt ekstern finansiering og for å løfte fram relevante og viktige fagområder som trenger økt forskningsaktivitet. - Understøtte forskningsmiljøer som har lykket med å skaffe eksterne midler. <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klinikkerne har gjort aktive ressursprioriteringer i sin årlige budsjettprosess samt fortløpende vurderinger • Samlet forskningsaktivitet er videreført på minst samme kvalitetsnivå, og med tilsvarende eller høyere volum som tidligere år (målt som tre års gjennomsnitt) • Forskningsaktive enheter har søkt ekstern finansiering 	Klinikkerne, avdelingene
<p>1.2 Presisjonsmedisin/persontilpasset medisin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Følge opp aktuelle tiltak i Handlingsplan for forskning og innovasjon innenfor persontilpasset medisin, som ferdigstilles våren 2018 av Forskningsrådet i samarbeid med de regionale helseforetakene. - Øke søknadsaktiviteten innen relevante utlysninger for persontilpasset medisin, herunder i nordisk og europeisk sammenheng. <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • God søknadsaktivitet fra OUS ved utlysninger med relevans for persontilpasset medisin 	Klinikkerne, Stab FIU, FU
<p>1.3 Forskningsinfrastruktur:</p> <p>IKT-løsninger for forskning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablere bedre muligheter for lagring og analyse av forskningsdata på sykehusnett og, i samarbeid med UiO, på UiO-nett (Tjenester for sikker datalagring - TSD). - Overføre data fra Forskernett til sikrere løsninger - Etablere en institusjonell prosedyre for deling av forskningsdata/datahåndteringsplan (data fra biobanker, registre, billeddata etc.), i samarbeid med UiO. - Utrede og etablere standardiserte løsninger for elektronisk forskningslogg/laboratoriejournal for forskning. <p>Forskningsutstyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utarbeide langsiktige prioriteringer gjennom et lokalt veikart for forskningsutstyr i aksene OUS/UiO, herunder foreslå hva som bør anskaffes/søkes i hhv. OUS-/UiO-regi, som nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur og/eller som Europeisk forskningsinfrastruktur (ESFRI). - Mindre utstyr (<100 000 kr) må være en del av årlige prioriteringer innen klinikkens driftsbudsjett og/eller budsjetteres i søknader om enkelte eksterne forskningsbevilgninger der dette er mulig. 	Stab IKT, Stab FIU, OSS FST, PVO Fagråd MTU forskning, Stab FIU, UiO Klinikkerne

<p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablert bedre løsninger for analyse av forskningsdata, i samarbeid med UiO • Etablert sikker og funksjonell IKT-løsning for forskere i OUS, som erstatning for Forskernet. • Konvertering av forskningsdata til sikrere løsninger er foretatt i henhold til plan • Inngått avtale med UiO om utvidede IKT-tilganger for OUS-forskere med særskilte behov • Etablert nivå 1-prosedyre for deling av forskningsdata/datahåndteringsplan • Etablert løsninger for elektronisk forskningslogg/laboratoriejournal for forskning • Etablert lokalt, dynamisk veikart for forskningsutstyr i samarbeid med UiO 	
<p>1.4 Tverrfaglighet og samarbeid: Utlyse nye fokuserte satsingsområder for forskning i OUS, der tverrfaglighet og nye samarbeidskonstellasjoner bør være ett av kriteriene, i tillegg til potensial for å bli et verdensledende miljø.</p> <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablert nye fokuserte forskningsområder fra 2019 	FU, Stab FIU

2. Styrke den kliniske forskningen, i aktivt samarbeid med brukerne

Hovedtiltak 2018-2020:	Hovedansvar
<p>2.1 Kliniske studier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utvikle bedre institusjonell oversikt over kliniske studier. - Styrke kapasiteten for å gjennomføre kliniske studier, særlig innen sentrale støttefunksjoner som studiesykepleiere, radiologi og laboratoriestøtte. - Forenkle logistikk og tilgang til tjenester fra radiologi, laboratorier og kliniske forskningsposter i forbindelse med kliniske studier. - Tilrettelegge for frikjøp/avsette tid for klinikere som skal gjennomføre studier - Øke bevisstheten om nytte av brukermedvirkning i forskning, blant annet for å identifisere problemstillinger og endepunkter i kliniske studier sammen med brukerne, samt bringe inn nye perspektiver i analyse og fortolkning av resultater. <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt antall pågående kliniske behandlingsstudier (sum forskerinitierte og industrifinansierte studier) gjennom perioden, i alle klinikker der dette er relevant. 	OSS FST, Stab FIU, Klinikkene
<p>2.2 Forskningens vilkår i planlegging av nye bygg: Sikre forskningen gode vilkår i planleggingen av nye bygg for OUS – herunder translasjonsforskning med nærhetsbehov til grunnforskning og klinisk forskning.</p> <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskningsmiljøene medvirker aktivt i konsept- og prosjektfaser for byggeprosjekter 	Klinikker, staber, prosjekt- grupper
<p>2.3 Implementering av forskning i klinisk praksis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementere forskningsresultater i klinisk praksis i større grad, blant annet gjennom relevante mini-metodevurderinger og ved bruk av data fra kvalitetsregistre og klinisk datavarehus for effektevalueringer. - Klinisk og/eller forskningsmessig oppfølging av internasjonale retningslinjer (guidelines). <p>Resultatindikatorer: Måles ikke spesifikt - følges opp på egnet måte i klinikkene</p>	Klinikkene

3. Forbedre forskningsorganiseringen og styrke samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren

Hovedtiltak:	Hovedansvar
<p>3.1.a Videreutvikle forskningsgrupper i samarbeid med UiO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjennomgå og vurdere behov for justeringer i forskningsgruppestrukturen i alle klinikker, basert på retningslinje for etablering av forskningsgrupper og funksjonsbeskrivelse for forskningsgruppeledere (eHåndbok ID 4018). Som et ledd i dette bør klinikkene vurdere muligheten for at særlig talentfulle forskere tidlig i karrieren kan planlegge å etablere seg som forskningsgruppeledere, enten ved knoppskyting/ny gruppe eller ved å overta som leder for eksisterende gruppe. 	Klinikkene, forsknings- ledere

<ul style="list-style-type: none"> - Følge opp kartlegging av forskningsgruppers funksjonsmåte, herunder styrke kulturelle og sosiale forhold, samt ha fokus på opplæring i forskningsetikk, forskningsledelse og veilederrollen. - Karriereveiledning av forskere tidlig i forskerkarrieren, gjennom de årlige utviklingssamtaler. I utviklingssamtaler med postdoktorer bør utviklingsplan utarbeides etter mal fra Forskningsrådet (for postdoktorer finansiert av Forskningsrådet er dette et nytt krav). Planlegge for gjennomføring av selvstendige forskningsprosjekter, deltakelse på UiOs postdoktorprogram etc. <p>3.1.b Forskningsetikk og opplæring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Påse at forskere får nødvendig opplæring rundt etiske og juridiske rammer for organisering og gjennomføring av helseforskningsprosjekter, herunder bidra til at ledere og forskningsaktive setter seg inn i ny personvernforordning og konsekvenser for egen forskning. - Gjennomføre obligatorisk e-læringskurs om personvern og informasjonssikkerhet i forskning (PIFF) - Implementere system for behandling av saker om mulig uredelighet i forskning, herunder gjøre kjent og følge opp saksbehandlingsregler/meldeprosedyrer for slike saker. <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Forskningsgruppestruktur er vurdert i hver klinikk</i> • <i>Alle forskningsaktive har bestått eksamen i e-læringskurset PIFF</i> • <i>Etablert kurs/opplæringsprogram i forskningsetikk</i> • <i>Etablert nettside under Forskningsstøtte om behandling og oppfølging av redelighetssaker</i> 	<p>Forskningsledere, gruppeledere</p> <p>Klinikkene</p> <p>Klinikkene Stab FIU, OSS FST</p>
<p>3.2 Livsvitenskapssatsingen:</p> <p>Kontinuere og avklare samarbeidet med UiO om Livsvitenskapssatsingen, herunder aktivt styrke fagområder og konvergensmiljøer, den nasjonale Digitalt Liv-satsingen og annen nasjonal infrastruktur.</p> <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Identifisert og gjennomført samarbeidstiltak i tett dialog med UiOs nye ledelse av livsvitenskapssatsingen</i> • <i>Økt søknadsdeltakelse fra OUS i kommende utlysninger fra livsvitenskapssatsingen, UiO.</i> 	<p>Stab FIU, OSS FST, klinikkene, UiO</p>
<p>3.3 Fra høyskole til universitet – samarbeid med OsloMet - storbyuniversitetet:</p> <p>Kartlegge mulige strategiske og praktiske implikasjoner av at tidligere Høgskolen i Oslo og Akershus fra 2018 er blitt universitet, med tanke på videreutvikling av forskningssamarbeid mellom OUS og OsloMet.</p> <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Identifisert og initiert tiltak for økt forskningssamarbeid på aktuelle fagområder</i> 	<p>OsloMet v/Fakultet for helsefag, klinikker og Stab FIU</p>
<p>3.4 Samarbeid med Institutt for helse og samfunn og Institutt for medisinske basalfag:</p> <p>Etablere tydeligere rutiner og samarbeidsformer mellom OUS og Institutt for helse og samfunn samt Institutt for medisinske basalfag på de områder klinikker/stab har behov for tydeligere struktur (samarbeidsformer med Institutt for klinisk medisin bør benyttes som utgangspunkt så langt det er aktuelt og relevant).</p> <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Identifisert områder der det er behov for bedre rutiner og mer systematisk samarbeid, i dialog med de to instituttene og aktuelle klinikker.</i> 	<p>FIU og aktuelle klinikker, UiO</p>

4. Styrke vårt internasjonale samarbeid

Hovedtiltak 2018-2020:	Hovedansvar
<p>4.1 Internasjonal finansiering:</p> <p>Legge til rette for at en større andel av toppforskningsgruppene ved UiO-OUS er aktive i europeiske satsinger, samt identifisere og oppfordre nye miljøer/konstellasjoner til å søke.</p> <p>Resultatindikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Økning over tid i søknader fra OUS/UiO til EU/ERC</i> • <i>Økte bevilgninger over tid til OUS/UiO fra EU/ERC</i> • <i>Økte bevilgninger fra andre internasjonale finansieringskilder</i> 	<p>OSS FST, Klinikkene</p>
<p>4.2 Internasjonalt samarbeid om kliniske studier:</p> <p>Legge til rette for deltagelse i internasjonale kliniske multisenterstudier, herunder sikre IKT-løsninger for datadeling. Økt nordisk samarbeid om kliniske studier ved blant annet å styrke veiledning og</p>	<p>OSS FST, Klinikkene</p>

støttefunksjoner for kliniske studier på tvers av de nordiske landene. <i>Resultatindikatorer: måles ikke spesifikt</i>	
4.3 Samarbeid basert på internasjonale registre: Etablere løsninger for deltakelse opp mot internasjonale forsknings- og kvalitetsregistre, blant annet i rammen av Europeiske Referansenettverk (ERN), i lys av ny personvernlovgivning (GDPR). <i>Resultatindikatorer:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Avklaring foreligger om sikre IKT-løsninger for ERN-deltakelse</i> 	Stab IKT, Stab FIU
4.4 Modeller for korttids gjesteforskeropphold ved OUS: Utvikle modeller/standardformat for hvordan miljøer kan praktisere ordninger med korttidsopphold for gjesteforskere i OUS, i samarbeid med UiO. Lære og inspireres av praktiske erfaringer fra miljøer som bruker dette aktivt for å utvikle gruppene faglig. <i>Resultatindikatorer:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Arrangert temamøte med erfaringsutveksling og praktiske råd.</i> • <i>Utviklet en felles OUS-standard/mal for korttidsopphold for gjesteforskere, herunder mal for gjesteforskeravtale.</i> 	Forskningsledere, gruppeledere, Stab FIU, OSS FST

5. Styrke forskning basert på bruk av forskningsbiobanker og medisinske kvalitetsregistre

Hovedtiltak 2018-2020:	Hovedansvar
5.1 Registerløsninger: Konvertere eksisterende registre over på godkjente løsninger i en avklart prioritert rekkefølge. Arbeide for tilfredsstillende funksjonalitet og brukerstøtte. <i>Resultatindikatorer:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prioriterte registre er konvertert, og det arbeides etter en plan for konvertering av aktuelle registre</i> • <i>Etablert tilfredsstillende registerløsninger, herunder tilgang til verktøy for registerbaserte randomiserte klinisk studier (R-RCT)¹</i> 	OSS FST, Stab FIU, Stab IKT
5.2 Biobanker: <ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføre og følge opp klinikkovergripende prosjekt for institusjonell biobankinfrastruktur og tilstrekkelig og forsvarlig lagringsfasilitet for biobanker - Tilrettelegge for bruk av brede samtykker og håndtering av biobankmateriale i tråd med beste nasjonale og internasjonale praksis - Tilrettelegge for klinikkovergripende generelle forskningsbiobanker og tilhørende registre. <i>Resultatindikatorer:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Institusjonell oversikt over biobankinfrastruktur og planer for lagringsfasiliteter foreligger og videreføres i et eget prosjekt.</i> • <i>Etablert institusjonell logistikk for samtykke, prøvehåndtering og generelle forskningsbiobanker</i> 	Stab FIU, OSS FST, klinikker

Forkortelser i dokumentet:

FLF	Forskningslederforum
FU	Forskningsutvalget ved OUS
OSS FST	Oslo sykehusservice, virksomhetsområde Forskningsstøtte
PVO	Personvernombudet ved OUS
Stab FIU	Stab forskning, innovasjon og utdanning

Handlingsplan forskning 2018-2020 er vedtatt 8. mai 2018 i Ledermøtet ved Oslo universitetssykehus.

¹ Registry based Randomized Clinical Trials (R-RCT) = Registerbaserte randomiserte kliniske studier. Disse bruker etablerte kliniske kvalitetsregistre med integrert randomiseringsnøkkel, der pasientene allokeres til ulike behandlinger for å svare på kliniske spørsmål.